

การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
จากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร



การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการวิจัยสังคม

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยธนเรศวร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนเรศวร
วันลงทะเบียน.....29 ส.ค. 2552
เลขทะเบียน.....14948152
เลขเรียกหนังสือ.....๑๗541.2

จ 1491
2552

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจาก
มลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร" แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการวิจัยสังคม ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

นางสาว นิสภาพร วัฒนศัพท์

(ดร. นิสภาพร วัฒนศัพท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ พรรณนุพา นพวิทย์)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มีนาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอิงจาก ดร.นิสาพร วัฒนศัพท์ ที่ช่วยให้คำปรึกษา แนะนำ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาการค้นคว้า อธิระ ตลอดจนเสียสละเวลาให้คำชี้แนะและคอยให้กำลังใจเสมอผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้อันมีค่าซึ่งสามารถนำมาใช้ ประโยชน์แก่ผู้วิจัยต่อไปในอนาคต

ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ นิสิตสาขาการวิจัยสังคมทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาและขอกราบ ระลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และขอขอบพระคุณญาติพี่น้องทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและ ห่วงใยตลอดมา

จรรยา ชมวง



ชื่อเรื่อง : การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
จากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัย : จรรยา ชมวง

ที่ปรึกษา : ดร. นิสาพร วัฒนศัพท์

ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.บ. (การวิจัยสังคม)

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านข้างคับ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 256 คน เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ Independent Samples เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ การได้รับข้อมูลข่าวสาร และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.3 มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน และการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนพบว่า

1. ประชาชนเพศชาย และเพศหญิงมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนแตกต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
สมมติฐาน	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การรับรู้	6
มลพิษจากสถานประกอบการลาน้ำมันสำปะหลัง	11
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535	12
สิทธิและหน้าที่ของประชาชน	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
กรอบแนวความคิด	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	25

สารบัญต่อ

	หน้า
การตรวจสอบเครื่องมือ	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
การพิทักษ์สิทธิของผู้ที่ให้ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย	32
ข้อมูลทั่วไป	33
การรับข้อมูลข่าวสาร	35
ระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน	37
การเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน	39
บทที่ 5 บทสรุป	49
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก	63
แบบสอบถาม	64
ภาคผนวก ข	69

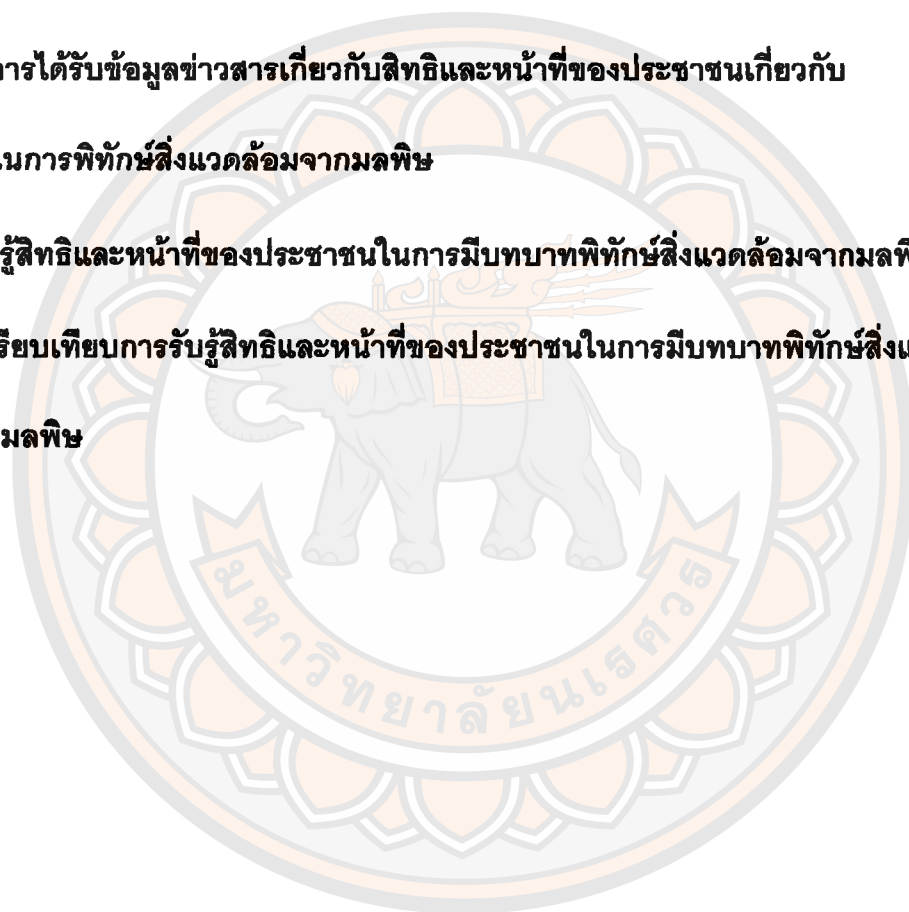
สารบัญต่อ

ตารางแสดงการสรุปผลการพิจารณาระดับความสอดคล้องระหว่าง	70
ข้อคำถามและประเด็นที่ต้องการทราบ	
การทดสอบความเที่ยง	75



บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1.ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	26
2.ข้อมูลทั่วไป	33
3.ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับ บทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ	36
4.การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ	38
5.การเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ	39



บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา มีผลทำให้ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมจึงเกิดการเจริญเติบโตของชุมชนหมู่บ้าน กลายเป็นเมืองใหญ่ โดยมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นตัวสาเหตุหลัก (กรรณิกา ธรรมสอน, 2543) ซึ่งก่อให้เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะกระบวนการผลิตของสถานประกอบการต่างๆที่ไม่ได้คำนึงถึงปัญหา มลภาวะที่เกิดขึ้นทำให้เกิดวิกฤตการณ์ต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงและเกิดมลภาวะรอบด้าน ที่สืบเนื่องจากการพัฒนา

การผลิตทางด้านอุตสาหกรรมในสถานประกอบการเป็นผลให้มีการใช้วัตถุดิบจากทรัพยากรธรรมชาติและสารเคมีต่างๆ โดยผ่านกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและแรงงานมนุษย์ ทำให้ประชาชน ผู้เคยได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรภายใต้ศักยภาพของตนเอง เพื่อการดำรงชีวิต ประชาชนจึงต้องเสียสละทรัพยากรที่ตนเคยได้ใช้ เช่น การใช้พื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของประชาชนทำสถานที่ประกอบการ นอกจากนั้นประชาชนยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ และจากมลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการ (อรนุช กุทธิจิตเพียร, 2540)

ข้อมูลสถิติการร้องเรียนปัญหามลพิษพบว่า ปี พุทธศักราช 2550 และ 2551 จากการสำรวจของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือปัญหากลิ่นเหม็น รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน และปัญหาเสียงดัง/เสียงรบกวน ปัญหาน้ำเสีย เป็นลำดับ (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปีพ.ศ. 2551)

จากสถิติการร้องเรียนดังกล่าว พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนด ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและการกำกับดูแลในบางขั้นตอนของการจัดการมลพิษและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่นการเข้าร่วมในการทำประชาพิจารณ์ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการก่อสร้างสถานประกอบการ การมีส่วนร่วมในบางลักษณะเพื่อควบคุม ตรวจสอบปัญหามลพิษจากสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดการยอมรับจากประชาชน (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , 2551)

ในขณะที่เดียวกันภาครัฐนั้นยังไม่ได้มีการบูรณาการเป้าหมายของการพัฒนาเข้าด้วยกัน อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นนโยบายที่ชัดเจนที่หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดจะต้องยึดถือ ซึ่งหลักการ บางประการที่ปรากฏขึ้น เช่นผู้ก่อมลพิษจะต้องเป็นผู้จ่ายและรับผิดชอบต่อต้นทุนทางด้าน สิ่งแวดล้อม แต่สิ่งที่ยังไม่ปรากฏคือ การจัดการที่ไม่เป็นรูปธรรมจากกรณีการก่อมลพิษที่ยังไม่มี การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการกับผู้ก่อมลพิษ ประชาชนจึงมีส่วนร่วมน้อยมากกับ กรณีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเพราะภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนา ทางด้านเศรษฐกิจที่เหนือกว่าคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังคงให้ความสำคัญกับธุรกิจที่สร้าง ผลกำไรจากต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งๆที่มีข้อเท็จจริงจำนวนมากชี้ให้เห็นว่าธุรกิจสามารถ ปรับตัว และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมได้โดยยังคงมีผลกำไรทางธุรกิจ (นวนน้อย ตรีรัตน์, 2550)

อาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครอง สภาพสิ่งแวดล้อมตามที่ได้กล่าวมานี้มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน แม้ว่าในกฎหมายจะได้ บัญญัติรับรองมาใหม่โดยเปลี่ยนความรับผิดชอบโดยรัฐแต่ผู้เดียวมาเป็นความร่วมมือของ ประชาชนด้วยก็ไม่ใช่ว่าแนวทางแปลกใหม่ในสังคมไทยแต่อย่างใด และมีใช่เป็นเรื่องที่รัฐให้สิทธิภาพ หรือกำหนดหน้าที่ดูแลจัดการดังกล่าวแก่ประชาชน เพราะไม่อาจดำเนินการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ตามความจริงแล้วการจัดการหรือดูแลทรัพยากรธรรมชาติหรือการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมนั้นเดิมในสังคมในชนบทของไทยก็เป็นบทบาทหน้าที่ของคนทุกคนในหมู่บ้านนั้นซึ่งได้ ถือปฏิบัติมาช้านานแล้วและหน้าที่ที่จะให้ความคุ้มครองสภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวก็ควรเป็นของ ประชาชนทุกคนซึ่งมีส่วนทำลายความสมดุลแห่งธรรมชาติ หรือเพราะคนเป็นผู้ก่อมลพิษจึงควร รับผิดชอบต่อภาระกระทำของตนเองแต่สิ่งที่จะต้องคำนึงเป็นอย่างมากคือแนวทางที่จะให้ทุกคนเข้า มาร่วมกันนั้นจะต้องมีแนวทางสำหรับในเรื่องนั้นอย่างชัดเจนและด้วยความเห็นในหลักการและ จุดมถรรพณ์เดียวกันแต่อาจแตกต่างกันไปตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและความร้ายแรงของ สภาพมลภาวะในเขตนั้นๆ มิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นการร่วมกันอนุรักษ์แต่ชื่อหาใช่เป็นการทำให้อนุรักษ์ หรือคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริงไม่แต่แนวทางที่ดีที่สุด (ศูนย์พัฒนากิจกรรมภาคพลเมือง ปราจีนบุรี, 2552)

สถานประกอบการลานมันสำปะหลังถือได้ว่า เป็นสถานที่แปรสภาพมันหัวสดเป็นมันเส้น โดยการนำหัวมันสดมาไม่ให้เป็นขึ้นไปตามแห้งและมีการขนส่งเคลื่อนย้ายไปยังโรงงานเพื่อส่งออก ต่อไป จากกระบวนการและขั้นตอนการผลิตของสถานประกอบการลานมันสำปะหลังเห็นได้ว่าเมื่อ มันสำปะหลังแห้งดีก็จะทำให้มันสำปะหลังเส้นมีลักษณะเป็นแป้งและเป็นฝุ่นกระจายไปทั่ว ซึ่ง สร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อม คนงาน หรือ คนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้นจะใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อ

ไม่ให้สูดเอาฝุ่นละอองที่ฟุ้งกระจายทั่วลานมัน หมู่บ้านหรือชุมชนใกล้เคียงถ้าทิศลมพัดเข้ามาหาชุมชน บ้านเรือน ต้นไม้จะถูกฝุ่นละอองจากมันสำปะหลังปกคลุม และบ่อยครั้งขณะที่ตากมันเส้นอยู่นั้นมีฝนตกลงมา ทำให้น้ำฝนชะล้างแป้งในลานมันสำปะหลังไหลไปทั่วบริเวณใกล้เคียงและหากเกิดน้ำท่วมขังน้ำจะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณ และถ้าหากฝนตกติดต่อกันหลายวันน้ำเน่าเสียเหล่านี้ก็จะไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และได้ส่งผลกระทบต่อและสร้างความเดือดร้อนในเรื่องปัญหามลพิษให้กับชาวบ้านและชุมชนใกล้เคียงอย่าง(สุนทร สารบัณฑิตกุล, 2542)

จังหวัดกำแพงเพชรถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของโรงงานมากที่สุดในเขตพื้นที่การรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 4 และเกิดปัญหามลพิษซึ่งสาเหตุหลักมาจากโรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งมลพิษ ประชาชนจังหวัดกำแพงเพชรประสบกับปัญหามลพิษทางกลิ่นและฝุ่นละอองจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลังซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน การเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายตามมา รวมทั้งความเสื่อมโทรมของสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งนำไปสู่อันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสภาวะการดำรงชีพ ของประชาชนในชุมชนโดยเฉพาะปัญหาเหตุความรำคาญจากมลพิษอุตสาหกรรม (ราชนัน ธีระพิทยาตระกูลและคณะ, 2546)

ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหามลพิษจากการขยายตัวของสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ทั้งปัญหามลพิษทางอากาศและกลิ่น ประชาชนจึงจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเข้าไปมีบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษ เพื่อใช้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเท่าไรนัก จึงเกิดคำถามว่าสาเหตุที่ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้นเป็นเพราะ ประชาชนไม่รู้สิทธิหรือรู้ว่าสิทธิอะไร แต่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้ทราบถึงการที่ประชาชนยอมทนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีภาวะมลพิษนั้นเป็น เพราะประชาชนไม่รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนหรือไม่ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน หมายถึง การที่บุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ในการเข้าไปมีบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535
2. มลพิษจากสถานประกอบการ หมายถึง มลพิษที่เกิดจากกระบวนการและขั้นตอนการผลิตของสถานประกอบการมันสำปะหลังซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอันตรายต่อสุขภาพประชาชน เช่น มลพิษทางอากาศและกลิ่น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional data) ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขอบเขตการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านข้างคับ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 712 คน (ข้อมูลจากที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านข้างคับ พุทธศักราช 2552) และเมื่อคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ปรากฏจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 256 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษาคั้งนี้ คือ หมู่บ้านช้างค้ำ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของการศึกษาคั้งนี้ เดือน มกราคม พุทธศักราช 2553

สมมติฐาน

ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่ต่างกันการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบถึงระดับการรับรู้ของประชาชนในหมู่บ้านช้างค้ำ รวมถึงปัจจัยที่ทำให้ระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีการรับรู้สิทธิ และหน้าที่ในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลังมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษาสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยดังนี้

1. การรับรู้

1.1 ความหมายของการรับรู้

1.2 องค์ประกอบการรับรู้

1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

2. มลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535

4. สิทธิและหน้าที่ของประชาชน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวความคิด

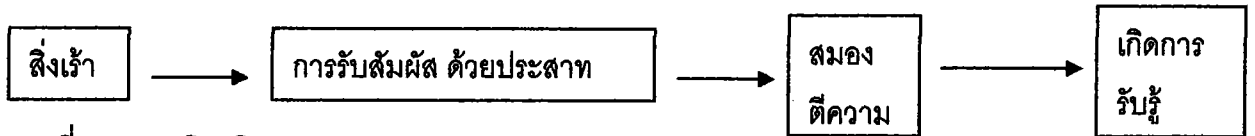
1. การรับรู้

1.1 ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ (Perception) มาจากรากศัพท์คำว่า "percipere" ภาษาละติน "per" หมายถึง ผ่าน (through) และ "cipere" หมายถึง รับไว้ (to take) และตามความหมายในพจนานุกรมของ เวบสเตอร์ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ความเข้าใจของบุคคล (Webster' Dictionary, 1995 อ้างในสิริวัลักษณ์ ไชยลังกา, 2545)

กิตติเชษฐ์ ธนาพรชัยพงษ์ (2548)ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากสิ่งเร้าที่บุคคลพบเห็นหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลนั้นๆ การรับรู้เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้ได้ และยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความต้องการและหน้าที่ความรับผิดชอบ

สายพิน จินดาวรรณ (2546) ให้ความหมายว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลได้รับข่าวสารข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีการวิเคราะห์ตีความข่าวสารข้อมูลนั้นจนเกิดความเข้าใจในข่าวสารข้อมูลนั้น ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่เคยรับรู้ในอดีต เราอาจเขียนเป็นผังได้ ดังนี้



ที่มา : สายพิน จินดาวรรณ, 2546

สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ การที่บุคคลได้รับข่าวสารข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีการวิเคราะห์ตีความข่าวสารข้อมูลนั้นจนเกิดความเข้าใจในข่าวสารข้อมูลนั้น ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่เคยรับรู้ในอดีต

จากความหมายของการรับรู้สามารถนำไปเป็นการตั้งนิยามคำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการรับรู้ในการศึกษานี้ การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2 องค์ประกอบการรับรู้

สุชีรา สนธิสายสิงห์ (2550) กล่าวว่า การรับรู้ของบุคคล ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. สิ่งเร้าภายนอก (external stimuli) หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งเร้าที่มากกระทบประสาทสัมผัสของบุคคล เช่น สี สัน ขนาด ความแปลกใหม่
2. สิ่งเร้าภายใน (internal stimuli) หมายถึง ความสนใจ ความคิด ความต้องการแรงจูงใจ การคาดหวัง ที่มีอยู่ในจิตใจของบุคคลในขณะที่มีการรับสัมผัสเกิดขึ้น เช่น แม่ลูกอ่อนจะรับรู้เสียงร้องของลูกได้ดีกว่าเสียงอื่นๆ

ชัยยา ขำสะอาด (2540) กล่าวว่า องค์ประกอบของการรับรู้ มีดังนี้

1. การเลือกสิ่งเร้า เป็นกระบวนการย่อยในการรับรู้ขณะใดขณะหนึ่ง โดยเป็นการใช้ความสำนึกตัวเพื่อเอาใจใส่ต่อสิ่งเร้าในภาวะแวดล้อมนั้น
2. การจัดหมวดหมู่สิ่งเร้า เป็นกิจกรรมย่อยในกระบวนการรับรู้ โดยรับรู้ดำเนินการจัดระเบียบให้กับสิ่งเร้าที่รับไว้ เพื่อให้ได้ภาพรวบยอดที่ง่ายแก่การจำ และกำหนดความหมายให้เกิดความเข้าใจ

3. การตีความ เป็นกิจกรรมย่อยในขั้นของการตัดสินใจหรือการใช้เหตุผล เป็นหลักการใช้ “การเทียบเคียง” คือการเทียบสิ่งเร้าใหม่กับสิ่งเร้าเก่าที่เคยจดจำ เพื่อค้นหาธรรมชาติของมันตามสถานะที่เห็นจริงของสิ่งเร้านั้นๆ หรืออาจใช้หลักการ “การประเมินค่า” คือ การสรุปความเข้าใจไม่ว่าถูกหรือผิดผู้รับรู้จะมีการตีคุณค่าไปด้วย

สรุปได้ว่า การรับรู้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) สิ่งเร้าที่เข้ากระทบประสาทสัมผัส 2) การแปลหรือการตีความหมายจากกระบวนการ เพื่อค้นหาธรรมชาติ ตามสถานะที่เห็นจริงของสิ่งเร้านั้นๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามในสวน การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการตามน้ำลำปะหลัง

1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

สุชีรา สนธิสายสิงห์ (2550) ได้อธิบายว่า การรับรู้ปรากฏการณ์แต่ละเรื่องนั้น มีปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ละปัจจัยก็จะมีผลต่อการรับรู้แตกต่างกันออกไป ทำให้การรับรู้ของคนบางคนดี การรับรู้ของคนบางคนไม่ดีหรือการรับรู้ในแต่ละคนแตกต่างกันไปจากปรากฏการณ์เดียวกัน ทั้งนี้เพราะบุคคลมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลัง ประสบการณ์ ลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้า และระยะเวลาที่เปลี่ยนไป จะส่งผลต่อการรับรู้ของคน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ สิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ และบุคคลหรือผู้รับรู้

1. สิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ สิ่งเร้าแต่ละอย่างมีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน บางอย่างสามารถกระทบความรู้สึกของผู้รับรู้ได้อย่างเร็ว บางอย่างก็ทำให้ผู้รับรู้มองผ่านไปโดยไม่สามารถจำได้ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะความดึงดูดของสิ่งเร้าไม่เหมือนกัน

- ความเข้มของสิ่งเร้า (intensity) เป็นระดับความหนักเบาหรือความเข้มจางของสิ่งเร้า อาจเป็นแสง สี เสียง การดำเนินงานต่าง ๆ ทั้งงานทั่วไป และงานส่วนตัว การใช้แสงที่จ้า สีที่เข้ม จูดาด และเสียงที่ดัง เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลมีความใส่ใจในสิ่งนั้นมากขึ้น

- ความเด่นหรือการตัดกัน (prominency or contrast) การทำสิ่งหนึ่งส่งโตให้เด่น หรือผิดแผกไปจากเดิม จะทำให้เกิดความใส่ใจในสิ่งนั้นมากขึ้น เช่น คนสูงในหมู่คนเตี้ย ดอกกุหลาบสีแดงในกลุ่มดอกกุหลาบสีเหลือง

- ขนาดของสิ่งเร้า (size) ขนาดของสิ่งเร้าที่ผิดปกติไป เช่น ใหญ่มาก หรือเล็กมากจะดึงดูดให้คนเราเกิดการรับรู้ได้ดีกว่า

- การเคลื่อนไหว (motion) สิ่งเร้าที่มีการเคลื่อนไหวจะถูกรับรู้ได้มากกว่าสิ่งเร้าที่อยู่นิ่ง เช่น ภาพเคลื่อนไหวย่อมดึงดูดให้คนสนใจมากกว่าภาพนิ่ง

- ความถี่หรือความบ่อย (frequency) สิ่งเร้าที่ปรากฏให้เห็นบ่อยๆ จะทำให้คนรับรู้ได้มากกว่าสิ่งเร้าที่ปรากฏให้เห็นนานๆ ครั้ง

- ความแปลกใหม่และความคุ้นเคย (novelty and familiarity) สิ่งใหม่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมหรือสิ่งที่คุ้นเคยอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่จะเรียกร่องความสนใจของคุณ

- สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) สภาพที่ตั้งของสิ่งเร้าได้แก่ ความใกล้หรือไกลจากตัวเรา ความลึก ความสูงและจำนวนสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัวเรา เรามักจะรับรู้สิ่งที่ใกล้ตัวเรามากกว่าหรือเห็นความสำคัญมากกว่าสิ่งที่อยู่ไกล

2. บุคคลหรือผู้รับรู้ (perceiver) ถือเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้ของคุณคนมาก เพราะในกระบวนการรับรู้ จะมีการตีความสิ่งที่เรารับรู้มา ซึ่งการตีความนี้แต่ละคนก็อาจตีความแตกต่างกันออกไป ทำให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาไม่เหมือนกัน

-ขีดจำกัดทางกายภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย (physical limit and physical perfection) ความสามารถในการรับรู้ของคุณคนมีความแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งมาจากสาเหตุทางด้านร่างกายของผู้รับรู้อย่างเช่น ตา หู จมูก ลิ้น และความสามารถของสมองและประสาทสัมผัส ในการรับรู้สิ่งเร้า จัดหมวดหมู่และตอบสนองต่อสิ่งเร้า- แรงจูงใจหรือความต้องการ (motivation or need) ความต้องการมักเป็นตัวกำหนดให้คุณคนให้ความหมายหรือตีความของสิ่งของหรือสถานการณ์ที่รับรู้ ให้ตรงกับความต้องการของตน หรือกล่าวได้ว่า คนเรารับรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว คล้อยไปตามความต้องการ หรือสิ่งที่เขาปรารถนา

- ความคาดหวัง (expectation) เป็นความคาดหมายของคุณคนที่จะบรรลุในสิ่งที่ปรารถนา หรือความต้องการ หากความคาดหวังไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร จะทำให้คุณคนเกิดความผิดหวังคับข้องใจ ก่อให้เกิดความเครียด และทำให้การแปลความหมาย หรือรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มา สัมผัสเบี่ยงเบนได้

- บุคลิกภาพ (personality) บุคลิกภาพของแต่ละคนคน ย่อมมีการรับรู้สิ่งต่าง ๆ แตกต่าง กัน ซึ่งปัจจัยด้านบุคลิกภาพนั้นนับเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ลักษณะบุคคลที่ไม่เหมือนกัน เช่น บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลที่ชอบเก็บตัว ย่อมรับรู้ตรงข้ามกันเสมอ หรือบุคคลที่มองสิ่งต่าง ๆ ในสภาพที่ยืดหยุ่น จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ แตกต่างจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอาจริงเอาจัง เป็นต้น

-ประสบการณ์ในอดีตและการเรียนรู้ (experience and learning) เรื่องราวหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลจะมีอยู่มาก หรือน้อย หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ประสบการณ์ในอดีตเป็นเหมือนเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้การตีความจากการรู้สึกชัดเจนขึ้น การรับรู้ของบุคคลก็จะสอดคล้องกับสิ่งเรามากขึ้น การรับรู้ของบุคคลไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความว่างเปล่า แต่จะมีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดการรับรู้โดยเฉพาะประสบการณ์ในอดีตที่บุคคลสะสมมาตั้งแต่เกิด อันเป็นสิ่งที่บุคคลจะนำมาคาดคะเน หรือเตรียมการเพื่อการรับรู้ ย่อมจะทำให้การรับรู้ที่ได้มีความหมายต่อการดำรงชีวิตของบุคคลมากยิ่งขึ้น

- ค่านิยม (value) ค่านิยมของบุคคลมักมีบทบาทร่วมในการรับรู้ กล่าวคือเป็นขอบเขตของการรับรู้ของบุคคล ต่อความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏ ซึ่งอาจกระทบต่อการตีความหมายของบุคคล ตามค่านิยมและความเชื่อของบุคคลนั้น ๆ

- ความคุ้นเคยกับสิ่งเร้า (familiarity) สิ่งเร้าที่เราเห็นบ่อยๆ จะทำให้เราระลึกถึงและรับรู้สิ่งนั้นๆ ได้เร็วกว่าสิ่งเร้าที่นานๆ ครั้งจะพบที่หนึ่ง

- ความสอดคล้องกับสภาวะภายในของผู้รับรู้ในช่วงนั้น (internal condition) สิ่งเร้าที่สอดคล้องกับช่วงอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ความคาดหวัง และทัศนคติ

สุภาภรณ์ นิลอ่อน (2547) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ มีดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้รับรู้ บทบาทของคุณสมบัติภายในของผู้รับรู้อมีส่วนในการรับรู้อย่างมาก เพราะบอกแนวโน้มว่าจะเกี่ยวข้องกับสภาวะที่เป็นจริงของสิ่งเร้าอย่างไร ได้แก่ ความต้องการ ทัศนคติ บุคลิกภาพและการปรับตัวส่วนบุคคล

2. การใส่ใจ เกิดจากการมีสิ่งเร้าที่มีลักษณะผ่านเข้าร่างกายเกิดความพร้อมและตอบสนองเนื่องจากการใส่ใจ ซึ่งเกิดจากจากสภาพการณ์สิ่งภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล

3. การเตรียมพร้อมในการรับรู้ ความพร้อมในการรับรู้จะเกิดขึ้นก่อนมีสิ่งเร้ามากกระตุ้นการเตรียมจะช่วยให้บุคคลคาดการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่เกิดขึ้น

4. บุคลิกภาพของบุคคล บุคลิกที่สำคัญต่อการรับรู้ทางสังคม ได้แก่บุคคลที่มีนิสัยชอบทางสังคม และบุคคลที่ชอบเก็บตัว

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ สิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ และบุคคลหรือผู้รับรู้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างกรอบการวิจัย

2. มลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

มลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลังเกิดจากกระบวนการและขั้นตอนการผลิตของผู้ประกอบการลานมันสำปะหลัง โดยมีขั้นตอนการผลิตดังนี้ (สุนทร สารบัณฑิตกุล, 2542)

1. การรับซื้อมันสด เจ้าของผู้ประกอบการจะรับซื้อวัตถุดิบที่เป็นหัวมันสำปะหลังจากเกษตรกรผู้ปลูก

2. การแปรสภาพ เมื่อได้หัวมันสำปะหลัง ผู้ประกอบการจะนำหัวมันสำปะหลังมาแปรสภาพโดยการไม่ให้เป็นชิ้นเล็กๆ เรียกว่ามันเส้น

3. การตากแห้ง เมื่อผ่านกระบวนการในขั้นที่สองแล้วจะนำมันที่ไม่ไปตากแห้ง

4. การเก็บผลผลิต เมื่อได้มันสำปะหลังที่แห้งดีแล้ว มันสำปะหลังจะมีลักษณะเป็นแป้งและเป็นฝุ่นกระจายจึงต้องมีการเก็บผลผลิตโดยใช้รถตักผลผลิตเพื่อนำส่งขายให้กับโรงงานอุตสาหกรรม

จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนและกระบวนการผลิตขั้นตอนที่ 4 คือการเก็บผลผลิตนั้นมันสำปะหลังจะมีลักษณะเป็นแป้งและฝุ่นละอองที่กระจายไปทั่ว ซึ่งสร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อมคนงาน หรือ คนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้นจะใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อไม่ให้สูดเอาฝุ่นละอองที่ฟุ้งกระจายทั่วลานมัน หมู่บ้านหรือชุมชนใกล้เคียงถ้าที่ลมพัดเข้ามาหาชุมชน บ้านเรือน ต้นไม้จะถูกฝุ่นละอองจากมันสำปะหลังปกคลุม และบ่อยครั้งขณะที่ตากมันเส้นอยู่นั้นมีฝนตกลงมา ทำให้น้ำฝนชะล้างแป้งในลานมันสำปะหลังไหลไปทั่วบริเวณใกล้เคียงและหากเกิดน้ำท่วมขังน้ำจะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณ และถ้าหากฝนตกติดต่อกันหลายวันน้ำเน่าเสียเหล่านี้ก็จะไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และได้ส่งผลกระทบต่อและสร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านและชุมชนใกล้เคียงอย่าง

คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน (2542) ได้มีการระบุถึง คำว่า "มลพิษ" ที่ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 2535 ดังนี้ "มลพิษ" หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตรายและมลสารอื่นๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยจากแหล่งกำเนิดมลพิษหรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้ และได้หมายรวมถึงรังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ (2540) กล่าวว่า ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม กากของเสียนับเป็นสิ่งที่สำคัญและผู้ผลิตไม่สามารถหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบในสิ่งต่างๆที่มีผลมาจากกากของเสีย คำว่า “กากของเสียอุตสาหกรรม” มีความหมายกว้างมาก เพราะจะกินความรวมถึงแต่มูลฝอย เศษผลิตภัณฑ์ สารเคมี น้ำเสีย และอากาศเสีย กากของเสียบางชนิดสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ แต่ถ้าของเสียนั้นมีการปนเปื้อนมากเกินไป หรือปริมาณกากของเสียมีน้อยเกินไป ไม่คุ้มค่าในเชิงธุรกิจจำเป็นจะต้องนำไปผ่านการบำบัดหรือผ่านการจัดการที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า มลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง คือ ของเสีย วัตถุอันตรายและมวลสารอื่นๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่เกิดจากกระบวนการและขั้นตอนการผลิตของสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้ เช่นมลพิษทางอากาศและกลิ่น ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะ

3.พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535

ปัญหาสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 ที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้มีมาตรการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 6 ดังนี้(กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2551)

1. ส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง
4. กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดของเสีย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ
5. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้เป็นไปโดยชัดเจน

6. กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่างๆเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติดังกล่าว มีสาระสำคัญมาตรา 6 และ มาตรา 8 ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง

ในมาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคลอาจมี สิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2551)

(1) การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่ง ชาติหรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิในทางการค้า หรือกิจการของ บุคคลใดที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

(2) การได้รับชดเชยค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากภัยอันตรายที่ เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุนหรือดำเนินการโดยส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(3) การร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานในกรณีที่ได้พบเห็นการกระทำใด ๆ อันเป็น การละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(4) การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(5) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยทางอ้อม

มาตรา 8 ประชาชนอาจได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการ สนับสนุนจากทางราชการในเรื่องดังต่อไปนี้ (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2551)

1. การจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือ ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร เพื่อสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
3. การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ริเริ่มโครงการหรือกิจกรรม เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้น
4. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และเสนอแนะ ความคิดเห็นต่อรัฐบาลหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
5. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายจากภาวะ มลพิษอันเกิดจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษ รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายนั้นด้วย ในกรณีที่ต้องคัดค้านที่ได้จดทะเบียนปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการตามวรรค หนึ่ง และร้องขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติช่วยเหลือ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะ กรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อไป

จากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 สามารถนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามในสวน การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

4. สิทธิและหน้าที่ของประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน พุทธศักราช 2540 ถือว่าหัวใจสำคัญของการเมืองคือ ประชาชนจึงได้ปรับการเมืองให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศมากขึ้น ด้วยการเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้ประชาชนในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งทำให้สิทธิและเสรีภาพนั้นมีผลเป็นจริงในทางปฏิบัติ (ไพศาล ภูโพนุลย์ และคณะ ,2550)

คำว่า "สิทธิ" พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง อำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย ส่วนคำว่า

"หน้าที่" หมายความว่า กิจที่ควรทำ กิจที่ต้องทำ ซึ่งแตกต่างกันไปตามบทบาทของแต่ละคน เช่น พ่อแม่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูก ส่วนลูกมีหน้าที่แสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ นักเรียนมีหน้าที่เรียนหนังสือเหล่านี้เป็นต้น

สิทธิของประชาชน

1. การรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือการห้ามปฏิบัติต่อมนุษย์เยี่ยงสัตว์หรือเยี่ยงทาส เช่น จะนำมนุษย์มาทดลองเหมือนสัตว์ไม่ได้ และจะใช้สิทธิที่ได้รับการรับรองนี้ทำสิ่งใดก็ได้ แต่ต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น
2. การรับรองความเสมอภาคของบุคคล รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะให้ความคุ้มครองประชาชนไทยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติกับคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ
3. สิทธิในชีวิตและร่างกาย ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองในชีวิตและร่างกายตามกฎหมาย โดยห้ามการทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม
4. สิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองในทรัพย์สิน การสืบทอดมรดก และการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ จะทำโดยพลการไม่ได้ และจะต้องได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการเวนคืนนั้นอย่างเป็นธรรม
5. สิทธิและเสรีภาพในการศึกษาหาความรู้ ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกศึกษาหาความรู้ และรัฐจะต้องมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เปล่าอย่างน้อย ๑๒ ปี

6. สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาล ประชาชนทุกคนจะได้รับการบริการสาธารณสุข ที่ได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาฟรีจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ

7. สิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนมีสิทธิที่จะจัดการดูแล ส่งเสริมคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับรัฐและชุมชน และโครงการใด ๆ ก็ตามที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง จะต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบเสียก่อนจึงจะดำเนินการได้

8. สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะและข้อมูลทางราชการ ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาธารณะของหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ มีสิทธิขอข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐในการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ ตลอดจนมีสิทธิในการทำประชาพิจารณ์

9. สิทธิในการแจ้งความร้องทุกข์ ประชาชนมีสิทธิร้องทุกข์ในเรื่องต่างๆ และมีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐได้

10. สิทธิของบุคคลวัยต่างๆ สิทธิของเด็ก คนชรา และคนพิการ จะได้รับความคุ้มครอง โดยเด็กจะได้รับการดูแลและคุ้มครองโดยรัฐจากความโหดร้ายทารุณ คนชราและคนพิการมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐตามความเหมาะสม

11. สิทธิของผู้บริโภค สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

12. สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น

13. สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา ประชาชนจะต้องไม่รับโทษอาญาเกินวันถ้ามีการทำความผิดตามที่กฎหมายระบุไว้ และผู้ต้องหาที่มีสิทธิจะให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวนได้ ตลอดจนถ้าศาลตัดสินว่าจำเลยไม่มีความผิด ก็มีสิทธิจะเรียกร้องค่าชดใช้ต่าง ๆ จากรัฐได้

14. สิทธิของบุคลากรรัฐ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัย

อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือ จรรยาบรรณ

หน้าที่ของประชาชน รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดหน้าที่ของประชาชนไทยไว้ดังนี้

หน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญต่างจากสิทธิ เสรีภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีโอกาส และทางเลือกที่มีอิสระตามเจตจำนงที่ประชาชนเป็นฝ่ายกำหนดความต้องการได้เอง แต่หน้าที่ถือเป็นสิ่งที่ต้องทำ และต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ต้องทำตามหน้าที่นั้นโดยที่ประชาชนไม่สามารถเป็นฝ่ายกำหนดได้เองว่าจะทำหรือไม่ทำตามหน้าที่นั้น

ดังนั้น หากรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดหน้าที่ไว้ว่าประชาชนมีหน้าที่ต้องทำ หรือต้องไม่ทำอะไร ประชาชนก็ต้องเคารพ และทำตามโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ส่วนที่จะทำให้เกิดผลดีมาน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อ ความสามารถของประชาชนร่วมกัน

ฉะนั้นสิทธิ และหน้าที่ของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมือง จึงต้องเป็นหน้าที่ที่ประชาชนจะละเลย เพิกเฉย หรือนิ่งดูตาย หรือคิดว่าไม่ใช่ธุระไม่ได้ ต้องมีสำนึกต่อภาระหน้าที่ของพลเมืองพร้อมกันไปด้วย จึงจะทำให้ภาระหน้าที่ของความเป็นพลเมืองสำเร็จลุล่วงได้ สามารถจำแนกหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญออกได้เป็น 5 ด้าน คือ

1. หน้าที่ของพลเมืองดี ประชาชนมีหน้าที่รักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. หน้าที่ต่อกฎหมาย ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย
3. หน้าที่ทางการเมือง ประชาชนมีหน้าที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
4. หน้าที่ต่อประเทศ ประชาชนมีหน้าที่ป้องกันประเทศ โดยการรับราชการทหาร เสียภาษีอากรตาม
5. หน้าที่ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการ พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีหน้าที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ไพศาล ภูไพบูลย์ และคณะ, 2550)

ฉะนั้นการคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของคนเราจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรตระหนักรู้ และจะต้องไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งถือเป็นปกติของสังคมที่จะกำหนดสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของบุคคลว่าจะใช้ทำอะไรก็ได้ ตราบเท่าที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น โดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ตลอดจนหน้าที่ของประชาชน ซึ่งสามารถนำไปช่วยในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เพศ

ตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในทางกฎหมายมนุษย์ เพศชายและเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน แต่วัฒนธรรมของชนชาติต่างๆยังคงมีความคาดหวังต่อผู้หญิงและผู้ชายแตกต่างกันไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงศ์ สุพรรณทัศน์ (2537) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรในประเทศไทย พบว่า ในเรื่องความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมว่าเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความรุนแรงของปัญหามากกว่าเพศชายที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

งานวิจัยของรุ่ง ศรีโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า เพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้ชาย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อายุ

การที่มนุษย์มีพัฒนาการและมีพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างกันไปจะอยู่ในระดับอายุที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรวัส ปาเลิง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหาร

สวนตำบล เขตพื้นที่ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีการรับรู้ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกันคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุระหว่าง 41-45 ปีมีการรับรู้ในระดับปานกลางและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุระหว่าง 25-40 มีการรับรู้ในระดับมาก

งานวิจัยรุ่ง ศรีโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า อายุ 18-37 ปีจะมีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองของเทศบาลนครเชียงใหม่มากกว่ากลุ่มอายุอื่น

งานวิจัยของ มานพ อุบลทิพย์ (2549) ได้ทำการศึกษา การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 35 ปี มีการรับรู้ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มอายุอื่น เนื่องจากประชาชนทั้งสองช่วงวัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของอายุ พบว่า อายุที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า อายุที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งซึ่งงานวิจัยต่างๆค้นพบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันก็จะมีผลของการศึกษาออกมาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศากร พิศาลกุล (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญาและสูงกว่ามีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา

งานวิจัยของ รุ่ง ศรีโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสิ่งแวดล้อมเมืองในด้านการจัดการคุณภาพน้ำมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

งานวิจัยของ พีรวัส ปาเลิง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่

อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญามีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับอนุปริญญามีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของการศึกษาระดับการศึกษา พบว่า บุคคลที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีการรับรู้ดีกว่าบุคคลที่มีการศึกษาในระดับอื่น ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

อาชีพ

อาชีพเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งมนุษย์ในแต่ละบุคคลจะต้องทำงาน ซึ่งการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันจะทำให้บุคคลแต่ละบุคคลมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่ง ศรีโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มอาชีพที่ต้องพบปะกับผู้คนจะมีความคิดเห็นในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคตมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ

งานวิจัยของ พิศากร พิศาลกุล (2545) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ อองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่าการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการรับรู้แตกต่างกันไปเนื่องจากอาชีพนั้นมีผลเนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกันซึ่งจากการทำงานในสาขาอาชีพที่ต่างกันย่อมเห็นและรับรู้ในสิ่งที่แตกต่างกัน

งานวิจัยของตรีวิชาญ จิตตยานันท์ (2545) ได้ทำการศึกษา ภาพลักษณ์ของข้าราชการตำรวจภูธรชายแดนอำเภออรุณประเทศโดยการรับรู้ของประชาชน พบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัวรับรู้ว่าการตำรวจภูธรชายแดนปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพ รับราชการ

สรุปได้ว่ากลุ่มอาชีพที่ต้องออกทำงานนอกบ้านจะมีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลังมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้สิทธิ

และหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการ ลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเป็นตัวแปรที่สำคัญเนื่องจากระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จะทำให้รู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีความรุนแรงอย่างไร มีผลกระทบอย่างไร จะเห็นได้จาก งานวิจัยของ อมราวดี เหมาคม (2528) พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านนานกว่า 15 ปี จะมีความคิดเห็นที่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและงานวิจัยของธีรพงศ์ สุพรรณทัศน์ (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรในประเทศไทย พบว่า นักศึกษาที่อาศัยในภูมิลำเนานานกว่านักศึกษาที่ย้ายมาใหม่จะมีความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเนื่องจากการให้ความสำคัญต่อภูมิลำเนา และที่พักอาศัย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า ระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน

ตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำบุคคลแต่ละคนมีการรับรู้ที่ไม่เหมือนกัน เห็นได้จากงานวิจัยของ ชัยพงษ์ โชติวรรณ (2541) ได้ศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่าตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะการมาติดต่อกันของประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานจะต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และงานวิจัยของไพรัช แสงไพโรจน์ (2548) การเปรียบเทียบการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 พบว่า ผู้บริหารศึกษามีการรับรู้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านบุคลากรของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

การได้รับข้อมูลข่าวสาร

การได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมของมนุษย์ เพราะ มนุษย์มีความจำเป็นที่ต้องติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นความต้องการของมนุษย์ในด้านต่างๆ ซึ่งการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันก็ทำให้การรับรู้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอนกลิน ทรัพย์เวช (2539) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในการดำเนินงานของสมาคม ระบุผลงานวิจัยได้ว่าเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาก จะมีความคิดเห็นด้วยการดำเนินงานของสมาคมมากกว่าเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่น้อย

งานวิจัยของ สุชีรา สนธิสายสิงห์ (2550) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข:กรณีศึกษาบ้านสนุ่น ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆจะมีการรับรู้ต่อการอยู่ดีมีสุขมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

งานวิจัยของ รุ่ง ศรีโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยจะนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการรับรู้สิทธิของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมน่าจะคำนึงถึง ตัวแปรทั้ง 7 ตัวคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่และการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง ซึ่งจะนำไปสู่กรอบในการวิจัยดังนี้

6.กรอบแนวความคิด

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไป

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- ระยะเวลาที่อยู่อาศัย
- ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน

การได้รับข้อมูลข่าวสาร

- การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีสถานประกอบการน้ำมันสำปะหลัง

ตัวแปรตาม

- การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการน้ำมันสำปะหลัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง "การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษาสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร" การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับของวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การพิทักษ์สิทธิของผู้ที่ให้ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านข้างคับ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เพราะอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้กับสถานประกอบการลานมันสำปะหลังทำให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองและกลิ่นเหม็น ซึ่งในหมู่บ้านข้างคับ มีประชากร ในปี พุทธศักราช 2552 จำนวน 712 คน (ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านข้างคับ , 2552)

จากประชากร 712 คน นี้สามารถนำมาหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน(Yamane 1988, อ้างใน มาตี กาญจนกิจสกุล , 2549) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในที่นี้กำหนดให้ e เท่ากับ .05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{712}{1 + [712 (0.05)^2]} \\ &= \frac{712}{1 + 1.78} \\ &= 256 \end{aligned}$$

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 256 คน

การสุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างที่เปิดโอกาสให้ทุกหน่วยของประชากรมีสิทธิ์ที่จะได้รับการเลือกให้เป็นตัวอย่างเท่าเทียมกัน คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ใน หมู่บ้านข้างคับ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมของ อมราวดี เหมาคม (2528) พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 15 ปีขึ้นไปจะมีการรับรู้ และความคิดเห็นต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังที่ปรากฏในตาราง

ตาราง 1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	มาตรวัด	การวัดตัวแปร
ตัวแปรตาม - การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง	อัตราส่วน	- คะแนนการรับรู้เกี่ยวกับ การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง
ตัวแปรอิสระ 1.เพศ	นามบัญญัติ	- ชาย - หญิง
2.อายุ	อันดับ	-ต่ำกว่า 20 ปี -20-29 ปี -30-39 ปี -40-49 ปี -50-59 ปี -60 ปีขึ้นไป
3.ระดับการศึกษา	อันดับ	-ไม่ได้รับการศึกษา - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. - อุดมศึกษา/ปวส. - อื่นๆ

ตัวแปร	มาตรวัด	การวัดตัวแปร
4.อาชีพ	นามบัญญัติ	-รับราชการ -ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว -เกษตรกร -รับจ้าง -อื่นๆ
5.ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	นามบัญญัติ	-ต่ำกว่า 30 ปี - 30-39 ปี - 40 ปีขึ้นไป
6.ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน	นามบัญญัติ	-ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน -สมาชิก อบต. -ลูกบ้าน -อื่นๆ
7. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง	อันดับ	การได้รับข้อมูลข่าวสาร -มาก -ปานกลาง -น้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา สภาพการทำงาน รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัว จำนวนบุตร จำนวน 6 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Checklist) และเติมข้อความในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษาสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 ข้อ โดยจะมีคะแนนรวม 10 คะแนน ดังนั้นคะแนนสูงสุดเท่ากับ 10 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ รู้/ไม่รู้จักโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนดังนี้

รู้ ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่รู้ ให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ได้ตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบไปด้วย

- | | | |
|-------------------------------|----------------|-------------------|
| 1. อาจารย์ศุภสิทธิ์ ต๊ะนา | คณะสังคมศาสตร์ | มหาวิทยาลัยนเรศวร |
| 2. ดร.กวินธร เสถียร | คณะสังคมศาสตร์ | มหาวิทยาลัยนเรศวร |
| 3. อาจารย์วัชรพล ศุภจักรวัฒนา | คณะสังคมศาสตร์ | มหาวิทยาลัยนเรศวร |

จากนั้นผู้เชี่ยวชาญพิจารณานิยามตัวชี้วัด แบบสอบถามเพื่อพิจารณาและระบุระดับความสอดคล้องในแบบรายงานผลพิจารณา ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับ คือ สอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 1 ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0 และไม่สอดคล้อง มีค่าเท่ากับ -1 ภายหลังจากได้รับผลพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจะต้องนำผลการพิจารณาทั้งหมดมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและประเด็นที่ต้องการทราบ (Item Objective Congruence of Index: IOC)

สูตรคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

โดยที่ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและประเด็นที่ต้องการทราบ

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

นำผลที่ได้จากการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบในประเด็นการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 (มาตี กาญจนกิจสกุล 2549) ขึ้นไป ถ้าค่าต่ำกว่าตัดทิ้งหรือปรับปรุง และแก้ไขข้อคำถามนั้นให้มีความสมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงแบบสอบถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเครื่องมือก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทำการทดสอบ(pretest)จำนวน ชุด กับประชากรที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างก่อนเพื่อนำไปทดสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการทดสอบเพื่อดูค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (r) ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าเครื่องมือนั้นมีความเชื่อถือได้สูง แต่ถ้าค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือได้น้อยในการวิจัยทางสังคมศาสตร์สามารถยอมรับค่าความเชื่อถือของเครื่องมือได้ตั้งแต่ 0.7 (มาตี กาญจนกิจสกุล, 2549) ขึ้นไปถ้าต่ำกว่านี้ต้องทำการแก้ไขเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการทดสอบเพื่อดูค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.7370

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยจะใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง ในระยะเวลาการเก็บข้อมูล เดือน มกราคม พุทธศักราช 2553 ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง

ตอนที่ 3 การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ที่ต้องการศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ Independent Samples เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ การได้รับข้อมูลข่าวสาร และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน เนื่องจากเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 2 ประชากร และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน เนื่องจากเป็นกรณีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม และเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรตั้งแต่ 3 ประชากรขึ้นไป

6. การพิทักษ์สิทธิของผู้ที่ให้ข้อมูล

การศึกษานี้ดำเนินการโดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมในการวิจัย โดยนำเสนอโครงร่างวิจัยแก่คณะกรรมการจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อความเห็นชอบในการทำวิจัย เมื่อผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยจึงเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงการป้องกันสิทธิของผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมวิจัยตลอดระยะเวลาดำเนินการเก็บข้อมูล โดยไม่เปิดเผยชื่อ – สกุล ของผู้ให้ข้อมูล และไม่นำความลับของผู้ให้ข้อมูลไปเปิดเผย ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน โดยเน้นความสมัครใจ และความตั้งใจเข้าร่วมโครงการ



บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาครั้งแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ส่วนที่ 3 ระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 256 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

สถานภาพ	จำนวน n=256	ร้อยละ 100.0
1. เพศ		
- ชาย	120	46.9
- หญิง	136	53.1
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	27	10.5
- 20-29 ปี	21	8.2
- 30-39 ปี	97	37.9
- 40-49 ปี	69	27.0
- 50-59 ปี	31	12.1
- 60 ปีขึ้นไป	11	4.3
อายุเฉลี่ย 38.73 ปี S.D. 11.489		
3. ระดับการศึกษา		
- ไม่ได้รับการศึกษา	27	10.5
- ประถมศึกษา	157	61.3
- มัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป	72	28.2

ตารางที่ 2 ต่อ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4.อาชีพ		
- รับราชการ	4	1.6
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	2.3
- เกษตรกร	181	70.7
- รับจ้าง	52	20.3
- นักเรียน/นักศึกษา	13	5.1
5.ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน		
- ต่ำกว่า30ปี	126	49.2
- 30-39 ปี	87	34.0
- 40 ขึ้นไป	43	16.8
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยเฉลี่ย 31.28 ปี S.D. 9.578		
6.ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน		
-มีตำแหน่งในชุมชน	10	3.9
-ไม่มีตำแหน่งในชุมชน	246	96.1

จากตารางที่ 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.1 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.9

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคืออายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.0 และอายุ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.1 อายุต่ำกว่า 20ปี คิดเป็นร้อยละ 10.5 อายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.2 และอายุ 60ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาคือมัธยมศึกษาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.2 และไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.5

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.3 และอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.1 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 2.3 และอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.6

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.0 และ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 96.1 และมีตำแหน่งในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ส่วนที่ 2 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

การหาจำนวน และ ร้อยละของประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง เพื่อหาระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชน

การวิเคราะห์เพื่อจัดระดับการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ นั้นผู้วิจัยได้ใช้สถิติพรรณนาทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิธีการวิเคราะห์จะนำผลรวมของคะแนนในส่วนของข้อคำถามเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ จำนวน 10 ข้อ หากได้รับข้อมูลข่าวสาร จะได้ 1 และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร จะได้ 0 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และนำค่าเฉลี่ย (Mean) มาบวกลบกับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วจะได้ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร ตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าสูงสุด ถึง ค่าเฉลี่ย + S.D = การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่มาก

ค่าเฉลี่ย + S.D ถึง ค่าเฉลี่ย - S.D = การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย - S.D ถึง ค่าน้อยสุด = การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่น้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนการได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่น้อยที่สุด คือ 2 คะแนนมากที่สุด คือ 10 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.603 ผลจากการจัดลำดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มีดังนี้

คะแนนระหว่าง 3-2 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย รองลงมา
คะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง และ
คะแนน 8-10 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับ
บทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมัน
ลำปะหลัง

ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อย (2-3 คะแนน)	15	5.9
ได้รับข้อมูลข่าวสารปานกลาง (4-7 คะแนน)	193	75.4
ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก (8-10 คะแนน)	48	18.8
Minimum= 2 Maximum= 10 Mean= 6.10 S.D.=1.603		
รวม	256	100.0

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของ
ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลาน
มันลำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน จำนวน 193คน คิดเป็นร้อย
ละ 75.4 รองลงมา มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาท
ในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลังอยู่ในระดับ
มาก มีคะแนนระหว่าง 8-10 คะแนน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และมีการได้รับข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:
กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลังอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนระหว่าง 2-3 คะแนน
จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ส่วนที่ 3 ระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

การหาจำนวนและ ร้อยละของประชาชนที่มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง เพื่อหาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน

การวิเคราะห์เพื่อจัดระดับ การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษนั้นผู้วิจัยได้ใช้สถิติพรรณนามาทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิธีการวิเคราะห์จะนำผลรวมของคะแนนในส่วนของข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ จำนวน 10 ข้อ หากรับรู้จะได้ 1 และไม่รับรู้จะได้ 0 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และนำค่าเฉลี่ย (Mean) มาบวกลบกับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วจะได้ระดับการรับรู้ ตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าสูงสุด ถึง ค่าเฉลี่ย + S.D = มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่มาก

ค่าเฉลี่ย + S.D ถึง ค่าเฉลี่ย - S.D = มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย - S.D ถึง ค่าน้อยสุด = มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่น้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคะแนนการได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่น้อยที่สุด คือ 2 คะแนนมากที่สุด คือ 10 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.631 ผลจากการจัดลำดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มีดังนี้

คะแนนระหว่าง 3-2 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย รองลงมาคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง และคะแนน 8-10 คะแนน ประชาชนมีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ ระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

ระดับการรับรู้ของประชาชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนน้อย (2-3 คะแนน)	15	5.9
การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนปานกลาง (4-7 คะแนน)	185	72.3
การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนมาก (8-10 คะแนน)	56	21.9
Minimum= 2 Maximum= 10 Mean= 6.18 S.D.=1.631		
รวม	256	100.0

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 รองลงมา มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับมาก มีคะแนนระหว่าง 8-10 คะแนน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และมีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนระหว่าง 2-3 คะแนน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

**ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์
สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัด
กำแพงเพชร**

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการรับรู้สิทธิของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์
สิ่งแวดล้อมน่าจะคำนึงถึง ตัวแปรทั้ง 7 ตัวคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่
อาศัย ตำแหน่งหน้าที่และการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทใน
การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษาสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

4.1 จากสมมติฐาน เพศที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาท
พิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร
ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t – test ดังตารางที่ 5

**ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์
สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัด
กำแพงเพชร จำแนกตามเพศ**

คุณลักษณะ	n	\bar{x}	S.D.	t	p-value
เพศ					
- ชาย	120	6.18	1.532	-.079	.937
- หญิง	136	6.19	1.719		

หมายเหตุ : การวิเคราะห์ด้วย Levene's Test พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ความ
แปรปรวนของคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์
สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ ของประชาชนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 5 จากการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t - test ได้ค่า $t = -0.079$ ค่า $p\text{-value} = .937$ แสดงว่า เพศต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 จากสมมติฐาน อายุที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่แตกต่างกันทดสอบสมมติฐานด้วย one - way ANOVA ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{x}	S.D.	F	p-value
- ต่ำกว่า 20 ปี	27	7.78	1.311	19.207	.001
- 20-29 ปี	21	7.43	1.165		
- 30-39 ปี	97	6.21	1.399		
- 40-49 ปี	69	6.00	1.404		
- 50-59 ปี	31	4.94	1.590		
- 60 ปีขึ้นไป	11	4.36	1.433		
รวม	256	6.18	1.631		

จากตารางที่ 6 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ได้ค่า $F = 19.207$ ค่า $p\text{-value} = .001$ แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีอย่างน้อย 1กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ ปรากฏดังนี้

ประชาชนที่มีอายุ ต่ำกว่า 20ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 7.78 คะแนน

ประชาชนที่มีอายุ 20-29 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 7.43 คะแนน

ประชาชนที่มีอายุ 30-39 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 6.21 คะแนน

ประชาชนที่มีอายุ 40-49 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 6.00 คะแนน

ประชาชนที่มีอายุ 50-59 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 4.94 คะแนน

ประชาชนที่มีอายุ 60ปีขึ้นไป มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 4.36 คะแนน

จากผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่ำกว่า 20ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มากที่สุด และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ น้อยที่สุด

4.3 จากสมมติฐาน ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{x}	S.D.	F	p-value
- ไม่ได้รับการศึกษา	27	4.56	1.739	79.938	.001
- ประถมศึกษา	157	5.77	1.154		
- มัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป	72	7.69	1.349		
รวม	256	6.18	1.631		

จากตารางที่ 7 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ได้ค่า $F = 79.938$ ค่า $p\text{-value} = .001$ แสดงว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีอย่างน้อย 1กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ ปรากฏดังนี้
 ประชาชนที่ไม่ได้รับการศึกษา มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมี
 บทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 4.56 คะแนน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของ
 ประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 5.77 คะแนน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีคะแนนการรับรู้สิทธิและ
 หน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 7.69 คะแนน

จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ พบว่าประชาชนที่มีระดับ
 การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมี
 บทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากที่สุด และกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีคะแนนการรับรู้สิทธิ
 และหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ น้อยที่สุด

4.4 จากสมมติฐาน อาชีพที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาท
 พิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร
 ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์
 สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัด
 กำแพงเพชร จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{x}	S.D.	F	p-value
- รับราชการ	4	9.75	.500	19.378	.001
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	7.33	1.633		
- เกษตรกร	181	5.76	1.389		
- รับจ้าง	52	6.77	1.628		
- นักเรียน/นักศึกษา	13	8.15	1.345		
รวม	256	6.18	1.631		

จากตารางที่ 8 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ได้ค่า $F = 19.378$ ค่า $p\text{-value} = .001$ แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีอย่างน้อย 1 กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ ปรากฏดังนี้

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 9.75 คะแนน

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 7.33 คะแนน

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 5.76 คะแนน

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 6.77 คะแนน

ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 8.15 คะแนน

จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากที่สุด และกลุ่มอาชีพเกษตรกรมีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ น้อยที่สุด

4.5 จากสมมติฐาน ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	n	\bar{x}	S.D.	F	p-value
- ต่ำกว่า 30 ปี	126	6.52	1.770	6.131	.003
- 30-39 ปี	87	5.95	1.405		
- 40 ขึ้นไป	43	5.65	1.429		
รวม	256	6.18	1.631		

จากตารางที่ 9 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ได้ค่า $F = 6.131$ ค่า $p\text{-value} = .003$ แสดงว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ ปรากฏดังนี้

ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่ำกว่า 30 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 6.52 คะแนน

ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 30-39 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 5.95 คะแนน

ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 40 ปีขึ้นไป มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 5.65 คะแนน

จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่ำกว่า 30 ปี มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มากที่สุด

4.6 จากสมมติฐาน ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนแตกต่างกัน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t -test ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลังจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน

คุณลักษณะ	n	\bar{x}	S.D.	t	p-value
ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน					
-มีตำแหน่งในชุมชน	10	7.40	1.578	2.429	.016
-ไม่มีตำแหน่งในชุมชน	246	6.13	1.617		

หมายเหตุ : การวิเคราะห์ด้วย Levene's Test พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ ของประชาชนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 10 การทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t -test ได้ค่า $t = 2.429$ ค่า p -value = .016 แสดงว่าประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนกับประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

4.7 จากสมมติฐาน การได้รับข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกัน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จำแนกตาม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	n	\bar{x}	S.D.	F	p-value
น้อย(น้อยกว่า3 คะแนน)	15	3.00	.926	274.291	.001
ปานกลาง(3-6คะแนน)	148	5.49	.812		
มาก(มากกว่า6คะแนน)	93	7.80	1.069		
รวม	256	6.18	1.631		

จากตารางที่ 11 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย one – way ANOVA ได้ค่า $F = 274.291$ ค่า $p\text{-value} = .001$ แสดงว่า ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีอย่างน้อย 1 กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ ปรากฏดังนี้

ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารน้อย มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน ในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 3.00 คะแนน

ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารปานกลาง มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของ ประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 5.49 คะแนน

ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารมาก มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชน ในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ เท่ากับ 7.80 คะแนน

จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ พบว่า ประชาชนที่มีการได้รับ ข้อมูลข่าวสารมาก มีคะแนนการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มากที่สุด



บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่อง เรื่อง การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านข้างคับ ตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 712 คน และเมื่อหากกลุ่มตัวอย่างได้ กลุ่มตัวอย่าง 256 คนสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่

วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ Independent Samples เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ การได้รับข้อมูลข่าวสาร และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน เนื่องจากเป็นกรณีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม และเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรตั้งแต่ 3 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

ในด้านข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.1 มีอายุเฉลี่ย 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.3 มีอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 70.7 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.2 ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 96.1

ในด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4

ด้านการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจาก มลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ประชาชนมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของ ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลาน มันสำปะหลังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 4-7 คะแนน จำนวน 185คน คิดเป็น ร้อยละ 72.3 รองลงมา มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลังอยู่ในระดับมาก มีคะแนน ระหว่าง 8-10 คะแนน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9

ด้านการเปรียบเทียบการรับรู้การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการ พิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ผลการวิจัยพบว่า

1. เพศต่างกัน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อม จากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมี บทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่าง กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

5. ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

6. ประชาชนที่ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนแตกต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

7. ประชาชนที่การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันส์ป่าพะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษา ถึง

ร้อยละ 61.3 และมีอาชีพเป็นเกษตรกรถึงร้อยละ 70.7 จึงมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีเพศแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีการรับรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีการดำรงชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ได้รับรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ทั้งนี้เนื่องจาก มีพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรวัส ปาเลิง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่ายิ่งประชาชนมีอายุน้อยยิ่งมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมาก

4. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ : กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา

สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งประชาชนที่มีระดับการศึกษาตอนต้นขึ้นไปมีการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา และไม่ได้รับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมมีความสามารถสติปัญญาไม่เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรวัส ปาเลิง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ในแต่ละด้านแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่าคนที่มีการศึกษาสูงมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มาก

5. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกันซึ่งประชาชนที่ประกอบอาชีพ รับราชการมีการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจาก อาชีพที่แตกต่างกันเป็นผลมาจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน รวมถึงประสบการณ์และมุมมองในด้านต่างๆแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องจากงานวิจัยของ พิศากร พิศาลกุล (2545) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ อังครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่าการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการรับรู้แตกต่างกันไปเนื่องจากอาชีพนั้นมีผลเนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกันซึ่งจากการทำงานในสาขาอาชีพที่ต่างกันย่อมเห็นและรับรู้ในสิ่งที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่า คนที่อยู่ในหน่วยงานราชการมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่าคนที่มิกลุ่มอาชีพอื่นๆ รวมถึงนักเรียน/นักศึกษาที่มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิ

และหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษได้ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าคนที่ มีอาชีพเกษตรกร ซึ่งเกี่ยวข้องกับมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลังมากกว่ากลุ่มอาชีพ อื่นๆ กลับมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ น้อยที่สุด นั่นอาจเป็นเหตุผลให้ไม่เกิดการเรียกร้องเกี่ยวกับปัญหามลพิษในชุมชน

6. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มี ระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้าน แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจาก มลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ระยะเวลาที่ อาศัยอยู่ในชุมชนอาจทำให้รู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการรับรู้สิทธิของตัวเอง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของอมราวดี เหมาคม (2528) พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้าน นานกว่า 15 ปี จะมีความคิดเห็นที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและงานวิจัยของธีรพงศ์ สุพรรณทัศน์ (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรในประเทศไทย

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับ บทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่า ยิ่งอยู่ในชุมชนนานยิ่งมีการรับรู้ น้อย อาจเป็น เพราะคนที่อยู่นานจะเคยชินกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งเป็นคนอายุมากจึงไม่ออกเป็นฝ่ายไปหา ข้อมูล

7. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มี ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน แตกต่างกันมีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งประชาชนที่มี ตำแหน่งในชุมชน มีการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ มากกว่า ประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มีตำแหน่งในชุมชนมีโอกาสที่ จะได้มีการรับข้อมูลข่าวสารมากกว่าประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชัยพงษ์ โชติวรรณ (2541) ได้ศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่าตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะการมาติดต่องานของประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานจะต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่า คนมีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน มีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่าคนที่ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน

8. ผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารจะมีการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้เนื่องจาก การได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมของมนุษย์ เพราะ มนุษย์มีความจำเป็นที่ต้องติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นความต้องการของมนุษย์ในด้านต่างๆซึ่งประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารจะมีการรับรู้เกี่ยวกับการมีบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษเห็นได้จากงานวิจัย สุชีรา สนธิสายสิงห์ (2550) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข:กรณีศึกษาร้านสนุ่น ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆจะมีการรับรู้ต่อการอยู่ดีมีสุขมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ พบว่ายังมีการได้รับข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้นมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรส่งเสริมในเรื่องของเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ให้กับประชาชนที่มีอายุมาก เพื่อจะได้เกิดการรับรู้มากขึ้น

1.2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริมในเรื่องของเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ให้กับประชาชนให้ประชาชนที่มีผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ

1.3 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริมในเรื่องของเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ให้กับประชาชนให้ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร เพื่อจะได้ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรเกิดการรับรู้มากขึ้น

1.4 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรให้มีการเพิ่มการรับรู้ให้ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนานเพื่อจะได้ให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่มากขึ้น

1.5 ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันลำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ให้กับประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ใน

ชุมชนซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษในชุมชนให้ได้รับการรับรู้สิทธิและหน้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

1.6 ประชาชนที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 ให้กับประชาชนได้รับรู้โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนนาน และประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน มีการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการรับรู้การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ: กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง ในตัวแปรอื่นๆ เช่น ระยะห่างจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

2.2 ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการตั้งสถานประกอบการลานมันสำปะหลังในหมู่บ้าน

2.3 ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบจากมลพิษที่มาจากสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง



บรรณานุกรม

- กรรณิกา ธรรมสอน. (2549). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , (2551). **พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535**.
- กิตติเชษฐ นาพรชัยพงษ์. (2548). **การรับรู้และความคิดเห็นของทหารสัญญาบัตรกองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ**. วิทยานิพนธ์ รศ.ม. , มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิตติภูมิ มีประดิษฐ์. (2540). **มนุษย์ อุตสาหกรรม และสภาพแวดล้อม**. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพฯ.
- คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน. (2542). **มลพิษอื่นและของเสียอันตราย. มลพิษศูนย์กลางกฎหมายสิ่งแวดล้อมประเทศไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ .
- ชัยพงษ์ ไชติวรรณ. (2538). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจอำเภอเมืองบุรีรัมย์**. ภาคนิพนธ์ปริญญา บริหารศาสตรมหาบัณฑิต , สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชัยยา ข้าสะอาด. (2540). **การรับรู้และยอมรับบทบาทใหม่ของการพัฒนาการในโครงการอำเภอ นำร่อง**. ภาคนิพนธ์ปริญญา บศ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชอนกลิน ทรัพย์เวช. (2539). **ความคิดเห็นของสมาชิกเกษตรกรชาวไร่อ้อยในจังหวัดสระบุรีที่มีต่อการดำเนินงานของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 5**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ตรีวิชาญ จิตตยานันท์ .(2545) . **ภาพลักษณ์ของข้าราชการตำรวจภูธรชายแดนอำเภออรัญประเทศโดยการรับรู้ของประชาชน**. วิทยานิพนธ์ ปญ.ม. , มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน. 2552. **เอกสารสรุปข้อมูลหมู่บ้านช้างค้ำ** พุทธศักราช 2552
- ธีรพงศ์ สุพรรณทัศน์. (2537). **ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นวนน้อย ตรีรัตน์. (2550). **วิกฤตสิ่งแวดล้อม วิกฤตความเป็นธรรมในสังคม**. มติชนรายวัน คอลัมน์ ดุลยพินิจ. 30(10630), 6

- พิศากร พิศาลกุล. (2545). การรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจาก
โครงการศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ อองครักษ์ จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ วท.ม., สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิรวัด ปาเลิง. (2550). การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ อำเภอแม่
อายุ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ไพรัช แสงไพโรจน์. (2548). การเปรียบเทียบการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อ
การมีส่วนร่วมในเรื่องการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 .
วิทยานิพนธ์ปริญญา ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- ไพศาล ภูโพนุลย์ อังคณา ตติรัตน์ และปนัดดา มีสมบัติงาม. (2550). หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม
และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- มาตี กาญจนกิจสกุล. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. สาขาการพัฒนาลังคม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มานพ อุบลทิพย์. (2549). การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์
รศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชัน ธีรพิทยาตระกูล. (2546). สรุปผลการดำเนินงาน และแนวทางการปฏิบัติการเฝ้า
ระวังควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. กลุ่มงานเฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11.
- รุ่ง ศรีโพธิ์. (2541). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ของ
เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์พัฒนากิจกรรมภาคพลเมืองปราจีนบุรี. (2552). บทบาทประชาชน กับแนวทางการใช้สิทธิ
ร่วมพิทักษ์สิ่งแวดล้อม. เอกสารบทบาทประชาชน กับแนวทางการใช้สิทธิร่วมพิทักษ์
สิ่งแวดล้อม
- สายพิน จินดาวรรณ . (2546). การรับรู้บทบาทหน้าที่ตามภารกิจใหม่ ของนักวิชาการและ
เจ้าพนักงานสัตวบาล กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการปศุสัตว์. เอกสารผลงานที่จะขอรับ
การประเมินเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น.

- สิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา. (2545). การรับรู้ชุดสิทธิประโยชน์ในโครงการหลักประกันสุขภาพ
ถ้วนหน้าของประชาชน ตำบลบ้านด้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. การค้นคว้า
อิสระ ศศ.ม. , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาภรณ์ นิลอ่อน. (2547). การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อโครงการโรงพักเพื่อ
ประชาชน : ศึกษากรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 9. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สุชีรา สนั่นสายสิงห์. (2550). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข:กรณีศึกษาบ้านสนุ่น
ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ศ, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- สุนทร สารบัณฑิตกุล. (2542). ผลกระทบจากโรงงานมันสำปะหลังต่อชุมชน ในเขตอำเภอ
บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. ,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมราวดี เทมาคม. (2528). ความคิดเห็นของราษฎรรอบวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ ศก.ม. ,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรนุช กุศลจิตเพียร. (2540). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมลพิษจากโรงงาน
อุตสาหกรรม:กรณีศึกษา มลพิษจากโรงงานปูนซีเมนต์ อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยจฬนเรศวร



แบบสอบถาม

เรื่อง “การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ :กรณีศึกษา สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร”

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประกอบการศึกษาอิสระของ นางสาวจรรยา ชมวง นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการวิจัยสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านที่ให้ข้อมูลและความคิดเห็นตามที่เป็นจริง โดยข้อมูลรายละเอียดต่างๆจะนำไปใช้ในการศึกษานี้เท่านั้น จะไม่มีการนำข้อมูลไปเผยแพร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายใดๆต่อตัวท่าน ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ตอนที่ 3 การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมค่าในช่องว่างที่กำหนดให้ หรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ที่กำหนดให้ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.เพศ

1. ชาย
 2. หญิง

2.อายุ.....ปี

3.ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1.ไม่ได้รับการศึกษา
- 2.ประถมศึกษา
- 3.มัธยมศึกษาตอนต้น
- 4.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- 5.อุดมศึกษา/ปวส.
- 6.อื่นๆ

4.อาชีพ

- 1.รับราชการ
- 2.ค้าขาย
- 3.เกษตรกร
- 4.รับจ้าง
- 5.อื่นๆระบุ.....
-

5. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ปี

6.ตำแหน่งหน้าที่ในหมู่บ้านของท่าน

- 1. ผู้นำหมู่บ้าน
- 2. สมาชิก อบต.
- 3. ลูกบ้าน/ประชาชนทั่วไป
- 4. อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นคำถามการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลังโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตามความเป็นจริงที่สุดของท่าน

ข้อความ	ได้รับ	ไม่ได้รับ
1. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของท่านในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากทางราชการหรือไม่		
2. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการชดเชยค่าเสียหายจากรัฐและผู้ก่อมลพิษหรือไม่		
3. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีที่พบเห็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษหรือไม่		
4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่		
5. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่		
6. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่		
7. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่		
8. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนจากรัฐเพื่อคุ้มครองหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่		
9. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการที่ท่านสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติต่อรัฐบาลหรือไม่		
10. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการที่ท่านสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติต่อรัฐบาลหรือไม่		

ตอนที่ 3 การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ
สถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็น การสำรวจการรับรู้ของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการรับรู้ตามความเป็นจริงที่สุดของท่าน โดยเลือกตอบตามเกณฑ์ต่อไปนี้

รับรู้ หมายถึง ท่านมีการรับรู้ตามข้อความนั้น
 ไม่รับรู้ หมายถึง ท่านไม่มีการรับรู้ตามข้อความนั้น

ข้อความ	รับรู้	ไม่ รับรู้
1.การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนโดยทางตรง ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 (มาตรา 6)		
1.1 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากรัฐ		
1.2 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากรัฐ และจากผู้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือจากแหล่งกำเนิดมลพิษ		
1.3 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถแจ้งข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีพบเห็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษ		
1.4 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด		
1.5 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านต้องให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม		

ข้อความ	รับรู้	ไม่ รับรู้
<p>2.การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนโดยทางอ้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2535 (มาตรา 8)</p> <p>2.1 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>		
<p>2.2 ท่านรู้หรือไม่ว่ารัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ เพื่อการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>		
<p>2.3 ท่านรู้หรือไม่ว่ารัฐต้องมีการช่วยเหลือประชาชนเพื่อคุ้มครองหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>		
<p>2.4 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติและต่อรัฐบาลหรือราชการที่เกี่ยวข้องได้</p>		
<p>2.5 ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านต้องได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐในกรณีเกิดปัญหา มลพิษ</p>		

(ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถามค่ะ)



ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยรัตนนคร

ตารางแสดงการสรุปผลการพิจารณาระดับความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ
ประเด็นที่ต้องการทราบ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC = $\sum R/n$	
		+1	0	-1			
1. ข้อมูลส่วนบุคคล	1. เพศ	3	-	-	1.0	ใช้ได้	
	2. อายุ	3	-	-	1.0	ใช้ได้	
	3. ระดับการศึกษา	3	-	-	1.0	ใช้ได้	
	4. อาชีพ	2	1	-	0.6	ใช้ได้	
	5. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยใน หมู่บ้าน	2	1	-	0.6	ใช้ได้	
	6. ตำแหน่งหน้าที่ในหมู่บ้าน ของท่าน	2	1	-	0.6	ใช้ได้	

**ส่วนที่ 2 การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทในการพิทักษ์
สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ:กรณีสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง**

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		+1	0	-1	IOC = $\sum R/n$	
2.การได้รับ ข้อมูล เกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ ของ ประชาชน เกี่ยวกับ บทบาทใน การพิทักษ์ สิ่งแวดล้อม จากมลพิษ: กรณีสถาน ประกอบการ ลานมัน สำปะหลัง	1. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของท่าน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือไม่	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	2. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการชดใช้ ค่าเสียหายจากรัฐและผู้ก่อมลพิษหรือไม่	3	-	-	1.0	ใช้ได้
	3. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้ง ข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีพบ เห็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษได้ หรือไม่	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ที่จะต้อง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัดหรือไม่	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	5. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการต้องให้ ความร่วมมือและช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ ในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมหรือไม่	3	-	-	1.0	ใช้ได้

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC = $\sum R/n$	
		+1	0	-1			
	6. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่	3	-	-	1.0		ใช้ได้
	7. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3	-	-	1.0		ใช้ได้
	8. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการต้องมีการช่วยเหลือประชาชนเพื่อคุ้มครองหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่	2	1	-	0.6		ใช้ได้
	9. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสามารถมีการศึกษาวิจัยและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติต่อรัฐบาลหรือไม่	2	1	-	0.6		ใช้ได้
	10. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการช่วยเหลือจากทางกฎหมายจากการเกิดปัญหามลพิษหรือไม่	2	1	-	0.6		ใช้ได้

ส่วนที่ 3 การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		+1	0	-1	IOC = $\sum R/n$	
การรับรู้ สิทธิและ หน้าที่ของ ประชาชน ในการมี บทบาท พิทักษ์ สิ่งแวดล้อม จากมลพิษ สถาน ประกอบกา รลานมัน สำปะหลัง	การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนโดยตรง 1. ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	3	-	-	1.0	ใช้ได้
	2. ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากรัฐและจากผู้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือจากแหล่งกำเนิดมลพิษ	3	-	-	1.0	ใช้ได้
	3. ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถแจ้งข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีที่พบเห็นผู้กระทำผิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษ	3	-	-	1.0	ใช้ได้
	4. ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด	3	-	-	1.0	ใช้ได้

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ใช้ได้
		+1	0	-1	IOC = $\sum R/n$	
	5. ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านต้องให้ความ ร่วมมือและช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ในการ ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	3	-	-	1.0	ใช้ได้
	การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของ ประชาชนโดยทางอ้อม					
	6. ท่านรู้หรือไม่ว่า จะต้องมีการจัดให้มี อาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	7. ท่านรู้หรือไม่ว่าต้องมีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารเพื่อการสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับการคุ้มครองและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	8. ท่านรู้หรือไม่ว่าต้องมีการช่วยเหลือ ประชาชนเพื่อคุ้มครองหรืออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	9. ท่านรู้หรือไม่ว่าสามารถมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและ อนุรักษ์ธรรมชาติและเสนอแนะ แนวความคิดเห็นต่อรัฐบาลหรือราชการ ที่เกี่ยวข้องได้	2	1	-	0.6	ใช้ได้
	10. ท่านรู้หรือไม่ว่าต้องได้รับการ ช่วยเหลือจากทางกฎหมายจากการเกิด ปัญหามลพิษ	2	1	-	0.6	ใช้ได้

**การทดสอบความเที่ยง เรื่อง การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาท
พิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง**

ข้อ	การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีบทบาทพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษสถานประกอบการลานมันสำปะหลัง	ค่าCorrected item –total correlation
1	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากรัฐ	.6702
2.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากรัฐ และ จากผู้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือจากแหล่งกำเนิดมลพิษ	.7462
3.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถแจ้งข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีที่ท่านพบเห็น ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษ	.7462
4.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด	.7681
5.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านต้องให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ในการ ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	.6239
6.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	.6905
7.	ท่านรู้หรือไม่ว่ารัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ เพื่อการ สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.6659
8.	ท่านรู้หรือไม่ว่ารัฐต้องมีการช่วยเหลือประชาชนเพื่อคุ้มครองหรืออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	.7125
9.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติและต่อรัฐบาลหรือราชการที่เกี่ยวข้องได้	.7125
10.	ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านต้องได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐในกรณี เกิดปัญหามลพิษ	.7462

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .7370